

บัญชีประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เล่มที่ 33

วันที่ 31 มกราคม 2561

เลขที่ประกาศ	เลขคำขอ	สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	หน้า
110	55100086	ทุเรียนหลงลับแลอูตรดิตถ์	1 – 5
111	55100087	ทุเรียนหลินลับแลอูตรดิตถ์	6 – 10
112	58100115	สังคโลกสุโขทัย	11 – 16
113	58100129	กล้วยตากบางกระท่อม พิชญโลก	17 – 20

หมายเหตุ : บุคคลผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียนได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันประกาศโฆษณา

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

เล่มที่ 33

เลขที่ประกาศ 110

กระทรวงพาณิชย์

วันที่ประกาศโฆษณา 31 มกราคม 2561

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ

55100086

วันที่ยื่นคำขอ

13 มิถุนายน 2555

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ทุเรียนหลงลับแลอุดรดิตถ์

รายการสินค้า

ทุเรียน

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

จังหวัดอุดรดิตถ์

ที่อยู่

ศาลากลางจังหวัดอุดรดิตถ์ ถนนประจักษ์มิตร ตำบลท่าอิฐ

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ทุเรียนหลงลับแลอุดรดิตถ์ (Uttaradit Long Lab – Lae Durian) หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หลงลับแล ที่มีผลทรงกลม หรือกลมรี ขนาดเล็ก เปลือกบาง เนื้อมากสีเหลืองเข้ม เนื้อแห้งละเอียดเหนียว มีกลิ่นอ่อนรสชาติหวานมัน เมล็ดลีบเล็ก ที่ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอลับแล อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ อำเภอท่าปลา ของจังหวัดอุดรดิตถ์

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ทุเรียน : พันธุ์หลงลับแล

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ทรงกลม หรือกลมรี ปลายผลนูน ฐานผลค่อนข้างกลม ก้านผลมีขนาดใหญ่ ผลค่อนข้างเล็ก น้ำหนักผลในช่วง 1 – 2 กิโลกรัม
- เปลือก เปลือกบาง หนามผลเว้าปลายแหลม หนามปลายผลและรอบขั้วผลโค้งอ มีสีเขียวอมเหลือง ร่องพูไม่ชัดเจน
- เนื้อ เนื้อมากสีเหลืองเข้ม เนื้อแห้งละเอียดเหนียว ไม่มีเส้นใย
- รสชาติ หวานมัน กลิ่นอ่อน
- เมล็ด เมล็ดลีบเล็ก บางผลมีเมล็ดลีบทั้งผล

(3) ลักษณะทางเคมี

- ค่าความหวานอยู่ในช่วง 28 – 31 องศาบริกส์

2. กระบวนการผลิต

การปลูก

- (1) กิ่งพันธุ์ที่ปลูก ต้องเป็นพันธุ์ทุเรียนหลงลับแลในพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
- (2) ฤดูปลูกที่เหมาะสมอยู่ในช่วงต้นฤดูฝน หากพื้นที่มีแหล่งน้ำเพียงพอสามารถปลูกได้ทุกฤดู
- (3) แหล่งปลูกต้องเป็นดินระบายน้ำดี มีอินทรีย์วัตถุ ตามไหล่เขาและเป็นพื้นที่ลาดเอียง
- (4) ขุดหลุมลึก 60 เซนติเมตร กว้าง 60 เซนติเมตร ระยะปลูก 6 x 6 เมตร หรือ 8 x 8 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่ รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 4 ใน 5 ส่วนของความลึกหลุม
- (5) วางกิ่งพันธุ์ กลบดินให้แน่นและพูนเป็นรูปกรวยคว่ำป้องกันน้ำขัง ใช้ไม้ปักให้ชิดลำต้นมัดให้แน่นป้องกันลมแรง ในระยะแรกควรรดน้ำอย่างสม่ำเสมอ

การดูแลรักษาและการให้น้ำ

- (1) ช่วงอายุ 1 – 3 เดือน ควรใช้วัสดุบังแสง เพื่อลดความเข้มของแสงและลดการคายน้ำของต้นพันธุ์
- (2) ช่วงอายุ 1 – 5 ปี ควรตัดแต่งกิ่งเพื่อควบคุมรูปร่างทรงต้น และป้องกันทรงพุ่มสูงและขยายขึ้นอย่างรวดเร็วมากนัก

(3) ช่วงอายุ 5 ปี ขึ้นไป ทุเรียนจะเริ่มออกดอกในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม ระยะออกดอกควรรักษาความชื้นในดินไม่ให้ขาด แต่ควรให้น้ำเพียงเล็กน้อย หากให้น้ำมากเกินไปจะทำให้ดอกทุเรียนร่วง

- (4) ระยะดอกทุเรียนบาน ค่อยๆ เพิ่มปริมาณน้ำที่ให้และควรให้อย่างสม่ำเสมอ
- (5) ระยะติดผลอ่อน ให้ตัดผลอ่อนที่มีมากเกินไปควรเก็บไว้ 1 – 2 ลูก เพื่อรักษขนาดและคุณภาพทุเรียน โดยในระยะนี้ต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ จนถึงระยะการเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว

- (1) ทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์ จะเก็บเกี่ยวหลังจากดอกบาน 100 – 110 วัน
- (2) โดยการสังเกตลักษณะผล เช่น ปากปลิงจะพองโต หนามจะแข็ง ร่องพูจะเป็นสีน้ำตาลปนเหลืองเด่นชัด เมื่อเคาะเปลือกหรือกรีดหนามจะได้ยินเสียงโพรงดังหลวมๆ ไม่ทึบ เป็นต้น

การดูแลรักษาหลังเก็บเกี่ยว

- (1) หลังเก็บเกี่ยว ให้ตัดแต่งกิ่งที่ตายภายในทรงพุ่ม หรือกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแขนงที่อ่อนแอ
- (2) ใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นให้แข็งแรง
- (3) กำจัดวัชพืชในสวนและทำแนวป้องกันไฟป่า

การบรรจุหีบห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า “ทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์” และ/หรือ “Uttaradit Long Lab – Lae Durian” และ/หรือ “Turian Long Lab – Lae Uttaradit”
- (2) ระบุชื่อพันธุ์ทุเรียน ชื่อสวน/เกษตรกร และที่อยู่ติดต่อได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดอุตรดิตถ์ ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง สูงจากระดับน้ำทะเล 100 – 400 เมตร มีสภาพภูมิประเทศแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ อยู่บริเวณสองฝั่งของแม่น้ำน่านและลำน้ำสาขา

ที่ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำน่านพื้นที่ส่วนใหญ่ค่อนข้างเรียบ เขตที่ราบระหว่างหุบเขาและบริเวณลูกคลื่นลอนอยู่ต่อเนื่องจากที่ราบลุ่มแม่น้ำทางเหนือและด้านตะวันออกของจังหวัด และเขตภูเขาและที่สูง อยู่ในบริเวณทางด้านเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย (ดินเป็นสีส้มอิฐ) หรือที่เรียกว่าดินแดงผาสุ ซึ่งเมื่อถึงฤดูฝนจะมีน้ำไหลบ่าลงจากยอดเขาสู่พื้นที่ราบที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 นำพาเอาแร่ธาตุอาหารมาเติมให้กับพื้นที่การเกษตรเป็นอย่างมาก

สภาพภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดของปี ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย 1,451 มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ย 28.34 ความชื้นสัมพัทธ์ ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของทุเรียนหลงลับแลอูตรดิตถ์ ทำให้มีการสะสมพลังงานในรูปของสารประกอบคาร์โบไฮเดรตมากกว่ากระตุ้นให้ทุเรียนเจริญเติบโต และมีความพร้อมในการออกดอกเร็ว การกระจายตัวของฝนเหมาะสม ไม่มีฝนตกมากในช่วงปลายเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงระยะที่ทุเรียนเริ่มแก่ จึงส่งผลให้เนื้อทุเรียนหลงลับแลอูตรดิตถ์มีเนื้อแห้ง สีเหลืองเข้ม หวานมัน รสชาติดี

ประวัติความเป็นมา

เมืองลับแล หรือ เมืองทุ่งยั้ง ในอดีตเคยเป็นเมืองใหญ่ ภูมิประเทศเป็นป่าเขาสลับซับซ้อนบรรยากาศเยือกเย็นยามพลบค่ำแม้แต่วันจะยังไม่ตกดิน ก็จะมีดแล้ว เพราะมีดอยม่อนฤๅษีเป็นฉากกันแสงอาทิตย์ ป่านี้จึงได้ชื่อว่า "ป่าลับแล" (แล แปลว่า เวลาเย็น) ต่อมาเพี้ยนเป็น "ลับแล" ซึ่งกลายมาเป็นชื่ออำเภอลับแลในปัจจุบัน

จุดกำเนิดทุเรียนหลงลับแลอูตรดิตถ์ต้นเดิมขึ้นอยู่บนม่อนน้ำจ๋า บ้านผามูบ ตำบลแม่พูล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2479 นายมี หอมตัน ได้นำเมล็ดทุเรียนที่ร่วงหล่นภายในสวนของเพื่อนบ้านไปปลูก ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2485 สวนของนายมี หอมตัน ได้เปลี่ยนเจ้าของมาเป็นนายสม อุปละ ซึ่งเป็นสามีของนางหลง อุปละ ซึ่งมีทุเรียนพื้นเมืองที่นายมี หอมตันปลูกไว้อยู่ในสวนสิบกว่าต้น มีผลทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองต้นหนึ่งมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากทุเรียนพื้นเมืองโดยทั่วไป คือเป็นทุเรียนที่มีรสชาติดี เมล็ดลิบ จึงเรียกทุเรียนต้นนี้ว่า "ทุเรียนเมล็ดตาย" หรือเรียกอีกชื่อว่า "ต้นหัวห้วยในเหลืองสัญญา" เพราะทุเรียนต้นนี้ขึ้นอยู่ริมลำห้วย และเนื้อสีเหลืองค่อนข้างจัด

ในปี พ.ศ. 2520 ได้มีการจัดประกวดทุเรียนที่ปลูกจากเมล็ดขึ้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จัดโดยกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และจังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อคัดเลือกและหาทุเรียนพันธุ์ใหม่ ที่มีคุณภาพดี มีการส่งผลทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองเข้าประกวดในนาม นางหลง อุปละ ปรากฏว่าได้รับรางวัลยอดเยี่ยม เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2521 คณะกรรมการรับรองพันธุ์ได้เห็นชอบและตั้งชื่อทุเรียนที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมซึ่งเป็นของ นางหลง อุปละ ให้เป็นทุเรียนพันธุ์ใหม่มีชื่อพันธุ์ว่า "หลงลับแล" เพื่อเป็นเกียรติแก่นางหลง อุปละ ต่อมาเกษตรอำเภอลับแลในขณะนั้นได้แนะนำให้เกษตรกรในอำเภอลับแลนำยอดทุเรียนพันธุ์หลงลับแลต้นเดิมมาขยายพันธุ์โดยวิธีการเสียบยอดได้รับความสำเร็จเป็นอย่างมาก

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์ มีขอบเขตพื้นที่การปลูกครอบคลุมอำเภอลับแล อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ และอำเภอท่าปลา ของจังหวัดอุตรดิตถ์

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) ทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์ต้องปลูกในพื้นที่ ที่กำหนดและแหล่งพันธุ์ทุเรียนต้องมาจากแหล่งภูมิศาสตร์ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

(2) กระบวนการผลิตต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ การขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์ รวมทั้งต้องมีหลักฐานกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

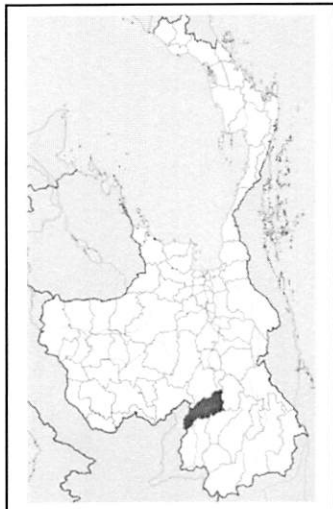
6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

(2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์

(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์

ឧបាសម្ពុទ្ធចក្ខុវិស័យ មហាបក្សបក្សសមរង្ស៊ីក្នុងរដ្ឋសភា ឧបាសម្ពុទ្ធចក្ខុវិស័យ មហាបក្សបក្សសមរង្ស៊ីក្នុងរដ្ឋសភា

រដ្ឋសភាមានសមាសភាពដូចខាងក្រោម៖

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

เล่มที่ 33

เลขที่ประกาศ 111

กระทรวงพาณิชย์

วันที่ประกาศโฆษณา

31 มกราคม 2561

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ

55100087

วันที่ยื่นคำขอ

13 มิถุนายน 2555

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์

รายการสินค้า

ทุเรียน

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่อยู่

ศาลากลางจังหวัดอุตรดิตถ์ ถนนประชานิมิตร ตำบลท่าอิฐ

อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์ (Uttaradit Lin Lab – Lae Durian) หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หลินลับแล ที่มีผลทรงกระบอก เปลือกบาง เนื้อสีเหลืองเข้ม เนื้อละเอียดเหนียวแห้ง รสชาติหวานมัน กลิ่นอ่อน เนื้อมาก เส้นใยน้อย เก็บไว้ได้นานโดยไม่แฉะ มีเมล็ดลีบเล็ก ที่ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอลับแล อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอท่าปลา ของจังหวัดอุตรดิตถ์

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ทุเรียน : พันธุ์หลินลับแล

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ทรงกระบอก ปลายผลบวม ฐานผลบวม ร่องพูชัดเจน ผลค่อนข้างเล็ก น้ำหนักผลในช่วง 1 – 3 กิโลกรัม
- เปลือก เปลือกบาง ผิวเปลือกสีเขียวอมเหลือง หนามผลโค้งงอ แหลมคม
- เนื้อ เนื้อมาก ไม่แฉะ ละเอียดเหนียวแห้ง เส้นใยน้อย สีเหลืองเข้ม
- รสชาติ หวานมัน กลิ่นอ่อน
- เมล็ด เมล็ดลีบเล็ก

(3) ลักษณะทางเคมี

- ค่าความหวานอยู่ในช่วง 30 – 35 องศาบริกส์

2. กระบวนการผลิต

การปลูก

- (1) กิ่งพันธุ์ที่ปลูก ต้องเป็นพันธุ์ทุเรียนหลินลับแลในพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
- (2) ฤดูปลูกที่เหมาะสมอยู่ในช่วงต้นฤดูฝน หากพื้นที่มีแหล่งน้ำเพียงพอสามารถปลูกได้ทุกฤดู
- (3) แหล่งปลูกต้องเป็นดินระบายน้ำดี มีอินทรีย์วัตถุ ตามไหล่เขาและเป็นพื้นที่ลาดเอียง
- (4) ขุดหลุมลึก 60 เซนติเมตร กว้าง 60 เซนติเมตร ระยะปลูก 6 x 6 เมตร หรือ 8 x 8 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่ รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์
- (5) วางกิ่งพันธุ์ กลบดินให้แน่นและพูนเป็นรูปกรวยคว่ำป้องกันน้ำขัง ใช้ไม้ปักให้ชิดลำต้นมัดให้แน่น ป้องกันลมแรง ในระยะแรกควรรดน้ำอย่างสม่ำเสมอ

การดูแลรักษาและการให้น้ำ

- (1) ช่วงอายุ 1 – 3 เดือน ควรใช้วัสดุบังแสง เพื่อลดความเข้มของแสงและลดการคายน้ำของต้นพันธุ์
- (2) ช่วงอายุ 1 – 5 ปี ควรตัดแต่งกิ่งเพื่อควบคุมรูปทรงต้น และป้องกันทรงพุ่มสูงและขยายขึ้นอย่างรวดเร็วมากนัก

(3) ช่วงอายุ 5 ปี ขึ้นไป ทุเรียนจะเริ่มออกดอกในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม ระยะออกดอกควรรักษาความชื้นในดินไม่ให้ขาด แต่ควรให้น้ำเพียงเล็กน้อย หากให้น้ำมากเกินไปจะทำให้ดอกทุเรียนร่วง

- (4) ระยะดอกทุเรียนบาน ค่อยๆ เพิ่มปริมาณน้ำที่ให้และควรให้อย่างสม่ำเสมอ
- (5) ระยะติดผลอ่อน ให้ตัดผลอ่อนที่มีมากเกินไปควรเก็บไว้ 1 – 2 ลูก เพื่อรักษาขนาดและคุณภาพทุเรียน โดยในระยะนี้ต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ จนถึงระยะการเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว

- (1) ทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์ จะเก็บเกี่ยวหลังจากดอกบาน 110 – 120 วัน
- (2) โดยการสังเกตลักษณะผล เช่น ปากปลิงจะพองโต เห็นรอยเด่นชัด หนามจะแข็ง ร่องพูจะเป็นสีน้ำตาลปนเหลืองเด่นชัด เมื่อเคาะเปลือกหรือกรีดหนามจะได้ยินเสียงโพรดังหลวมๆ ไม่ทึบ เป็นต้น

การดูแลรักษาหลังเก็บเกี่ยว

- (1) หลังเก็บเกี่ยว ให้ตัดแต่งกิ่งที่ตายภายในทรงพุ่ม หรือกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแขนงที่อ่อนแอ
- (2) ใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นให้แข็งแรง
- (3) กำจัดวัชพืชในสวนและทำแนวป้องกันไฟป่า

การบรรจุหีบห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า “ทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์” และ/หรือ “Uttaradit Lin Lab-Lae Durian” และ/หรือ “Tu-Rian Lin Lab-Lae Uttaradit”
- (2) ระบุชื่อพันธุ์ทุเรียน ชื่อสวน/เกษตรกร และที่อยู่ติดต่อได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดอุตรดิตถ์ ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง สูงจากระดับน้ำทะเล 100 – 400 เมตร มีสภาพภูมิประเทศแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ อยู่บริเวณสองฝั่งของแม่น้ำน่านและลำน้ำสาขาที่ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำน่านพื้นที่ส่วนใหญ่ค่อนข้างเรียบ เขตที่ราบระหว่างหุบเขาและบริเวณลูกคลื่นลอนอยู่ต่อเนื่องจากที่ราบลุ่มแม่น้ำทางเหนือและด้านตะวันออกของจังหวัด และเขตภูเขาและที่สูง อยู่ในบริเวณทางด้านเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย (ดินเป็นสีส้มอิฐ) หรือที่เรียกว่าดินแดงผาสุ ซึ่งเมื่อถึงฤดูฝนจะมีน้ำไหลป่าลงจากยอดเขาสู่พื้นที่ราบที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 น้ำพาเอาแร่ธาตุอาหารมาเติมให้กับพื้นที่การเกษตรเป็นอย่างมาก

สภาพภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดของปี ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย 1,451 มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ย 28.34 ความชื้นสัมพัทธ์ ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์ ทำให้มีการสะสมพลังงานในรูปของสารประกอบคาร์โบไฮเดรตมากกระตุ้นให้ทุเรียนเจริญเติบโต และมีความพร้อมในการออกดอกเร็ว การกระจายตัวของฝนเหมาะสม ไม่มีฝนตกมากในช่วงปลายเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงระยะที่ทุเรียนเริ่มแก่ จึงส่งผลให้เนื้อทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์มีเนื้อแห้ง สีเหลืองเข้ม หวานมัน รสชาติดี

ประวัติความเป็นมา

เมืองลับแล หรือ เมืองทุ่งยั้ง ในอดีตเคยเป็นเมืองใหญ่ ภูมิประเทศเป็นป่าเขาสลับซับซ้อนบรรยากาศเยือกเย็นยามพลบค่ำแม้จะวันจะยังไม่ตกดิน ก็จะมีมืดแล้ว เพราะมีดอยม่อนฤๅษีเป็นฉากกั้นแสงอาทิตย์ ป่านีจึงได้ชื่อว่า "ป่าลับแล" (แลง แปลว่า เวลาเย็น) ต่อมาเพี้ยนเป็น "ลับแล" ซึ่งกลายมาเป็นชื่ออำเภอลับแลในปัจจุบัน

ทุเรียนพันธุ์หลินลับแล (ผามูบ) ต้นเดิมปลูกโดย นายหลิน บันลาด ณ บ้านผามูบ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อปี พ.ศ. 2493 ได้นำเมล็ดทุเรียนมาปลูกแล้วได้ทุเรียนต้นใหม่ที่มีลักษณะผลทุเรียนแปลกกว่าทุเรียนต้นอื่นๆ จึงนำไปให้เพื่อนบ้านกินหลายคนบอกว่ารสชาติดี ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 ได้ส่งทุเรียนพันธุ์นี้เข้าประกวด ซึ่งจัดโดยกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยทุเรียนพันธุ์หลินลับแลได้รับความนิยมจากนักบริโภคทุเรียนไม่น้อยไปกว่าทุเรียนพันธุ์หลงลับแล และเพื่อเป็นเกียรติแก่นายหลิน บัดลาด จึงเรียกชื่อทุเรียนพันธุ์นี้ว่า "หลินลับแล" และประกอบกับต้นเดิมขึ้นอยู่ที่บ้านผามูบ จึงมีอีกชื่อว่า ผามูบ หลังจากนายหลิน บันลาด ถึงแก่กรรม ทุเรียนพันธุ์หลินลับแลต้นเดิม จึงอยู่ในความครอบครองของนายสว่าง บันลาด ซึ่งเป็นบุตรชาย ทุเรียนพันธุ์หลินลับแลต้นเดิม เมื่อปี พ.ศ. 2543 อายุประมาณ 50 ปี ลำต้นสูง 15 เมตร เส้นรอบวงลำต้น 2.13 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่ม 13 เมตร ซึ่งก่อนที่ต้นทุเรียนพันธุ์หลินลับแลต้นแรกจะตาย เกษตรกรในอำเภอลับแลได้นำยอดทุเรียนมาขยายพันธุ์

โดยวิธีการเสียยอด และขยายยอดพันธุ์ต่อกันมา กิ่งพันธุ์ต้องมาจากอำเภอลับแลเท่านั้นเพราะเป็นกิ่งพันธุ์ที่มาจากต้นกำเนิดเดิมที่เป็นต้นทุเรียนพันธุ์หลินลับแลอุดรดิตถ์แท้

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ทุเรียนหลินลับแลอุดรดิตถ์ มีขอบเขตพื้นที่การปลูกครอบคลุมอำเภอลับแล อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ และอำเภอท่าปลา ของจังหวัดอุดรดิตถ์

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) ทุเรียนหลินลับแลอุดรดิตถ์ต้องปลูกในพื้นที่ ที่กำหนดและแหล่งพันธุ์ทุเรียนต้องมาจากแหล่งภูมิศาสตร์ในอำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์

(2) กระบวนการผลิตต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ การขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนหลินลับแลอุดรดิตถ์ รวมทั้งต้องมีหลักฐานกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

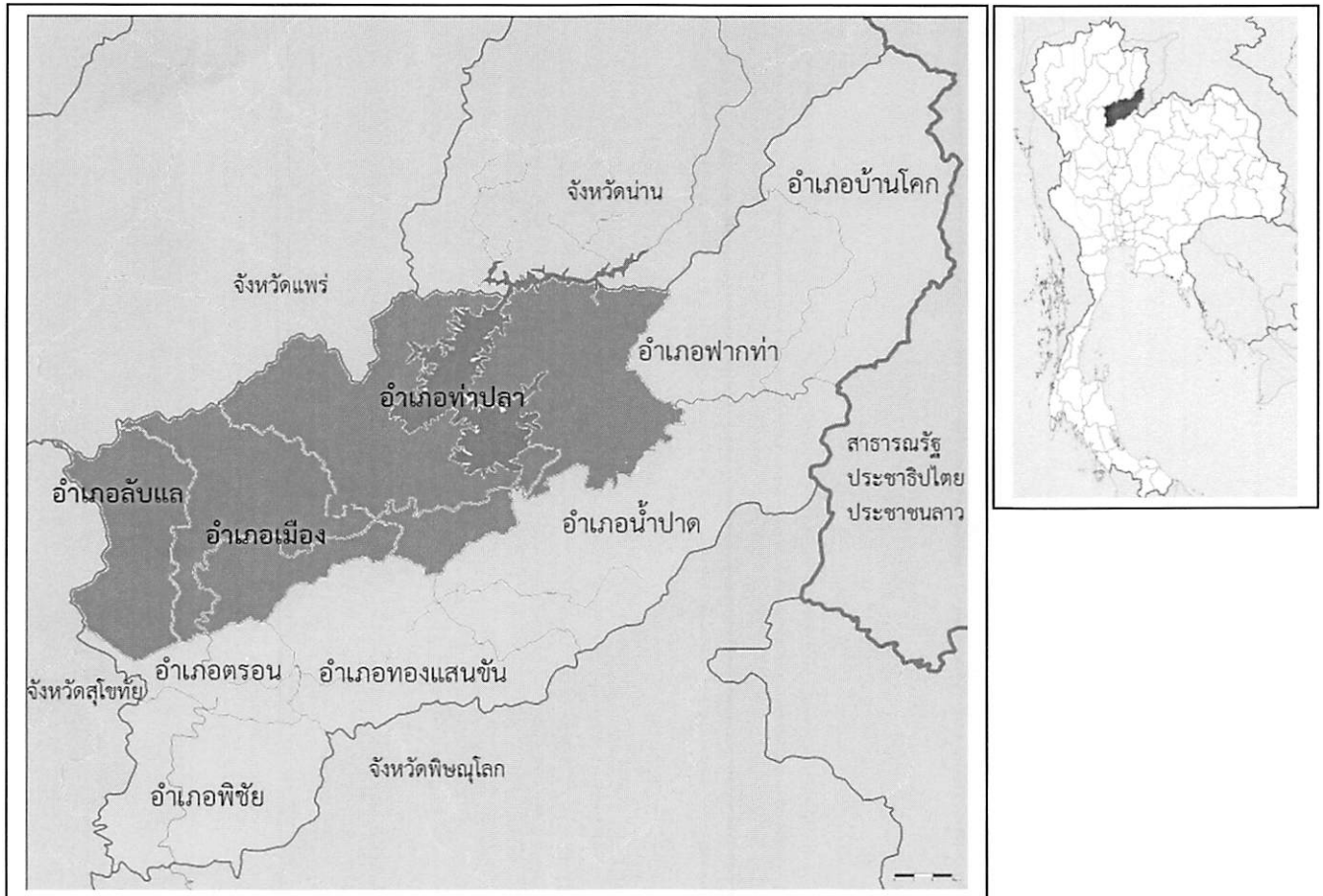
6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

(2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนหลินลับแลอุดรดิตถ์

(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนหลินลับแลอุดรดิตถ์

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ ทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์ครอบคลุมพื้นที่อำเภอลับแล อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ และอำเภอท่าปลา ของจังหวัดอุตรดิตถ์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 33 เลขที่ประกาศ 112
วันที่ประกาศโฆษณา 31 มกราคม 2561

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 58100115 วันที่ยื่นคำขอ 16 กุมภาพันธ์ 2558

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สังคโลกสุโขทัย

รายการสินค้า เครื่องปั้นดินเผา

ผู้ขอขึ้นทะเบียน 1. จังหวัดสุโขทัย
2. เทศบาลตำบลเมืองเก่า

ที่อยู่ 1. ศาลากลางจังหวัดสุโขทัย
ถนนนิกรเกษม ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000
2. สำนักงานเทศบาลตำบลเมืองเก่า
ถนนจรดวิถีถ่อง ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

สังคโลกสุโขทัย (Sangkhalok Sukhothai) หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาเนื้อดินหรือเนื้อแกร่ง ประเภทเคลือบและไม่เคลือบ มีลักษณะแตกลายงา มีสีตามลักษณะการเคลือบแต่ละประเภท เช่น สีขาว สีน้ำตาล สีเขียว เป็นต้น มีการตกแต่งลวดลายที่วิจิตรบรรจง ผลิตตามกรรมวิธีที่เป็นภูมิปัญญาสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะของสินค้า

(1) ลักษณะทางกายภาพ

- เนื้อดิน ดินเหนียว (Clay) ดินดำ และดินขาว (Compound Clay)
- ลวดลาย ลายพันธุ์พุกชา ลายรูปสัตว์ ลายช่องกระจก ลายเรขาคณิต ลายเบ็ดเตล็ด ซึ่งมีลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น รูปปลา กงจักร ดอกไม้ เป็นต้น ซึ่งเป็นศิลปะแบบสุโขทัย
- พื้นผิว ประเภทเคลือบและไม่เคลือบ
- รูปทรง ตุ๊กตารูปคนและรูปสัตว์ เครื่องประดับสถาปัตยกรรม เครื่องประติมากรรม และภาชนะชนิดต่างๆ เช่น ไห อ่าง แจกัน จาน คนโท หม้อทรงต่าง ๆ เป็นต้น

(2) ประเภทของสังคมโลกสุโขทัย

(2.1) ประเภทไม่เคลือบ มีสีน้ำตาลแกมแดง สีเทาจนถึงสีเทาเข้ม

(2.2) ประเภทเคลือบสีเดียว ไม่ตกแต่งลวดลาย

(2.2.1) ประเภทเคลือบสีขาว สีของเคลือบมีสีขาว

(2.2.2) ประเภทเคลือบสีน้ำตาล สีของเคลือบมีสีน้ำตาลอ่อนไปจนถึงสีน้ำตาลไหม้หรือดำ

(2.2.3) ประเภทเคลือบสีเขียว สีของเคลือบมีสีเขียว สีเขียวอมฟ้า สีเขียวเข้ม

(2.3) ประเภทเคลือบ ตกแต่งลวดลาย

(2.3.1) ประเภทเคลือบสองสี มีการตกแต่งลวดลายโดยใช้น้ำเคลือบสองสี คือ เคลือบสีขาว และเคลือบสีน้ำตาล

(2.3.2) ประเภทเขียนลายใต้เคลือบ มีการเขียนลายสีดำ สีแดง สีเขียว สีน้ำเงิน สีเหลือง สีน้ำตาล และสีฟ้า บนพื้นสีขาวใต้เคลือบ

(2.3.3) ประเภทเขียนลายบนเคลือบ มีการเขียนลายสีดำ สีแดง สีเขียว สีน้ำเงิน สีเหลือง สีน้ำตาล และสีฟ้า บนพื้นสีขาว บนเคลือบ

2. กระบวนการผลิต

วัตถุดิบ

(1) ดินเหนียวจาก จังหวัดสุโขทัย

(2) ดินดำจากอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

(3) ดินขาว (Compound Clay)

การเตรียมดิน

(1) นำดินที่ผสมแล้วมาแช่น้ำไว้ในถังประมาณ 3 วัน แล้วใช้ไม้กวน

(2) ใช้เครื่องปั่นดินเพื่อผสมดินให้เป็นเนื้อเดียวกัน

(3) นำดินที่ปั่นเสร็จแล้ว มาเทใส่ผ้าเพื่อตากให้น้ำไหลออกจากตัวดิน

(4) นวดดิน เพื่อให้ดินเหนียวพร้อมสำหรับการปั้น

การปั้น

(1) การปั้นขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน ให้นำดินที่เตรียมไว้วางบนแป้น แล้วหมุนเพื่อขึ้นรูป เมื่อได้รูปทรงที่ต้องการแล้ว เอาออกจากแป้นหมุน

(2) การปั้นขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ โดยทำต้นแบบจากแม่พิมพ์ให้มีรูปร่างตามที่ต้องการ แล้วนำดินอัดเข้าไปในแม่พิมพ์ ทบดินให้แน่น เพื่อให้ผิวเรียบและมีความสม่ำเสมอ

(3) การปั้นขึ้นรูปด้วยมือ เพื่อให้มีรูปร่างตามที่ต้องการ

การตกแต่งลวดลาย

วิธีการตกแต่งลวดลาย ดังนี้

- (1) การกดประทับด้วยแม่พิมพ์ไม้แกะสลักลวดลายต่างๆ หรือไม้พันเชือก เพื่อให้เกิดลวดลายต่างๆ เช่น ลายเส้นคลื่น ลายฟันปลาซี่เล็กๆ และลายจุดไข่ปลา เป็นต้น
- (2) การขูดขีดด้วยไม้หรือโลหะปลายแหลม เพื่อให้เกิดลวดลาย
- (3) การขูดด้วยไม้หรือโลหะปลายมน โดยดักเนื้อดินออกเป็นร่อง
- (4) การแต่งเติมดิน โดยการนำดินที่ปั้นเป็นลวดลายแล้วเอาไ้วมาติดเข้ากับภาชนะในตำแหน่งที่ต้องการ

น้ำเคลือบและการเคลือบ

(1) ประเภทเคลือบ ไม่ตกแต่งลวดลาย

หลังจากเผาสังคโลกให้สุกก่อนหนึ่งครั้ง แล้วนำไปชุบน้ำยาเคลือบ ดังนี้

(1.1) ประเภทเคลือบสีขาว นำสังคโลกไปชุบน้ำเคลือบสีซึ่งมีส่วนประกอบของหินฟันม้า น้ำดิน ขี้เถ้าไม้ และซิลิกา หรือน้ำเคลือบสีขาวขุ่นซึ่งมีส่วนประกอบของน้ำเคลือบใสและเซอร์โคเนียม หรือนำสังคโลกทารองพื้นด้วยน้ำดินสีขาวแล้วจึงเคลือบด้วยเคลือบใสหรือสีขาวขุ่น

(1.2) ประเภทเคลือบสีน้ำตาล นำสังคโลกไปชุบน้ำเคลือบมีส่วนประกอบของน้ำเคลือบใสและเฟอร์ริกออกไซด์

(1.3) ประเภทเคลือบสีเขียว นำสังคโลกไปชุบน้ำเคลือบมีส่วนประกอบของน้ำเคลือบใสและโครมิกออกไซด์ผสมกับเฟอร์ริกออกไซด์

(2) ประเภทเคลือบ ตกแต่งลวดลาย

(2.1) ประเภทเคลือบสองสี คือการเขียนลวดลายโดยใช้น้ำเคลือบสีขาวและสีน้ำตาลตกแต่งเป็นลวดลายต่างๆ

(2.2) การเขียนสีใต้เคลือบ คือการเขียนลวดลายหลังจากการเผาดิบ แล้วจึงนำไปเผาเคลือบต่อไป

(2.3) การเขียนสีบนเคลือบ คือการเขียนลวดลายภายหลังการเผาเคลือบภาชนะเรียบร้อยแล้ว

การเผา

สังคโลกสุโขทัยมีการเผา 2 ครั้ง โดยใช้เตาแก๊ส ดังนี้

(1) เผาดิบ หรือเผา Biscuit ใช้เวลาในการเผา 15 – 18 ชั่วโมง อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส เพื่อให้ดินแข็ง โดยค่อยๆ ปรับเพิ่มอุณหภูมิให้สูงขึ้นทีละน้อย ชั่วโมงละ 100 องศาเซลเซียส เพื่อให้ดินสามารถปรับตัวได้ ไม่แตกร้าว ภายหลังจากการเผา สีของสังคโลกสุโขทัยในเตาจะเปลี่ยนจากสีดำเป็นสีน้ำตาลแดงหรือสีขาวนวล จากนั้นปล่อยให้อุณหภูมิในเตาเผาค่อยๆ เย็นลงจนถึงอุณหภูมิประมาณ 190 องศาเซลเซียส จึงจะสามารถเปิดเตาเผา และนำเครื่องเคลือบไปเขียนลวดลายต่อไป

(2) เผาจริง หรือเผาเคลือบ ใช้เวลาในการเผา 13 – 14 ชั่วโมง อุณหภูมิ 1,250 – 1,290 องศาเซลเซียส เป็นการเผาผลิตภัณฑ์ภายหลังจากที่นำไปเผาดิบและนำไปชุบน้ำยาเคลือบ จึงนำมาเผาอีกครั้ง เพื่อให้หน้าเคลือบที่ชุบบนผลิตภัณฑ์ละลายเป็นชั้นบนผิว มีความมันแวววาว

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลาก ให้ประกอบด้วยคำว่า

“สังคโลกสุโขทัย” และ/หรือ “Sangkhalok Sukhothai”

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุโขทัยตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม โดยตอนเหนือเป็นที่ราบสูงมีภูเขายาวมาทางทิศตะวันตก พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบและตอนใต้เป็นที่ราบสูง มีแม่น้ำไหลผ่านจากเหนือลงใต้ โดยผ่านพื้นที่อำเภอศรีสัชนาลัย อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีสำโรง อำเภอเมืองสุโขทัย และอำเภอกงไกรลาศ สภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นดินเหนียวเนื้อละเอียด มีคุณภาพดี มีความเหนียว สีของดินก่อนเผา มีสีเทา สีเทาอมเหลืองถึงสีดำ เนื้อดินจับกันเป็นก้อนแน่นไม่ร่วนซุย ไม่มีกรวดทราย เมื่อนำเนื้อดินผสมน้ำจะมีความนุ่มและเหนียวเหมาะแก่การปั้น ในเนื้อดินมีธาตุเหล็กผสมอยู่เล็กน้อย ทำให้มีลักษณะเฉพาะและเป็นเอกลักษณ์ของสังคโลกสุโขทัย

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดสุโขทัยเป็นแหล่งอารยธรรมที่มีความเจริญทั้งทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมมานานนับพันปี เครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงของสุโขทัย คือ เครื่องสังคโลก มีจุดเริ่มต้นที่บริเวณเมืองเก่าสวรรคโลก (อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยในปัจจุบัน) หรือบริเวณน้ำโจน เมืองเก่าสุโขทัย (อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยในปัจจุบัน) โดยเฉพาะบริเวณบ้านเกาะน้อย นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีสันนิษฐานว่าชาวจีนคงเข้ามาทำเครื่องปั้นดินเผามาก่อน แล้วถ่ายทอดให้กับคนไทย เพราะสังเกตได้จากลวดลาย สีสัณ เป็นแบบศิลปะจีนตอนปลายราชวงศ์ซ้อง แต่บางหลักฐานก็กล่าวว่าพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้นำช่างเผาถ้วยเงินเข้ามาสุโขทัยจำนวนมาก งานเครื่องปั้นดินเผาในสมัยสุโขทัยจึงเจริญอย่างมากในสมัยนั้นจากสภาพของ “เครื่องสังคโลก” ที่มีความโดดเด่นเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวของเมืองสุโขทัย ทำให้การผลิตเครื่องสังคโลก กลายสภาพจากฝีมือภูมิปัญญาเป็นกิจการธุรกิจของครอบครัวและชุมชนที่สร้างรายได้อย่างมากมายให้กับชาวบ้าน คำว่า “สังคโลก” มีผู้สันนิษฐานไว้ต่างกัน บ้างว่ามาจากคำว่า “ซ้องโกกรก” แปลว่า เตาเผาดินซ้อง บ้างว่ามาจากภาษาญี่ปุ่นคำว่า “ซันโกโรกุ” หรือ “ซังโกโรกุ” ซึ่งเพี้ยนมาจากคำว่า “สวรรคโลก” อันเป็นชื่อเดิมของเมืองเชลียงหรือเมืองศรีสัชนาลัย ปัจจุบันคือชื่ออำเภอในจังหวัดสุโขทัย นอกจากนี้ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้เครื่องปั้นดินเผาสังคโลกที่ผลิตขึ้นในแหล่งภูมิศาสตร์นี้มีลักษณะที่แตกต่างจากเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกที่ผลิตจากที่อื่น และได้รับการยกย่องให้เป็นคำขวัญของจังหวัดสุโขทัย ที่ว่า “ มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา งามตาผ้าตีนจก สังคโลกทองโบราณ สักการแม่ย่า พ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข ”

ศิลปะการปั้นเครื่องสังคโลกของจังหวัดสุโขทัยที่เป็นเอกลักษณ์ได้มีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาเป็นเวลากว่า 700 ปี และมีการพัฒนาจนมาเป็นเครื่องใช้ที่ทันสมัย ทำให้เกิดคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์ให้กับสังคโลกสุโขทัย จึงนับเป็นอาชีพหลักอย่างหนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับชาวสุโขทัย

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิต สังกะโลกสุโขทัย ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอเมือง และอำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) สังกะโลกสุโขทัย จะต้องผลิตในเขตพื้นที่อำเภอเมือง และอำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย ตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตสังกะโลกสุโขทัย รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

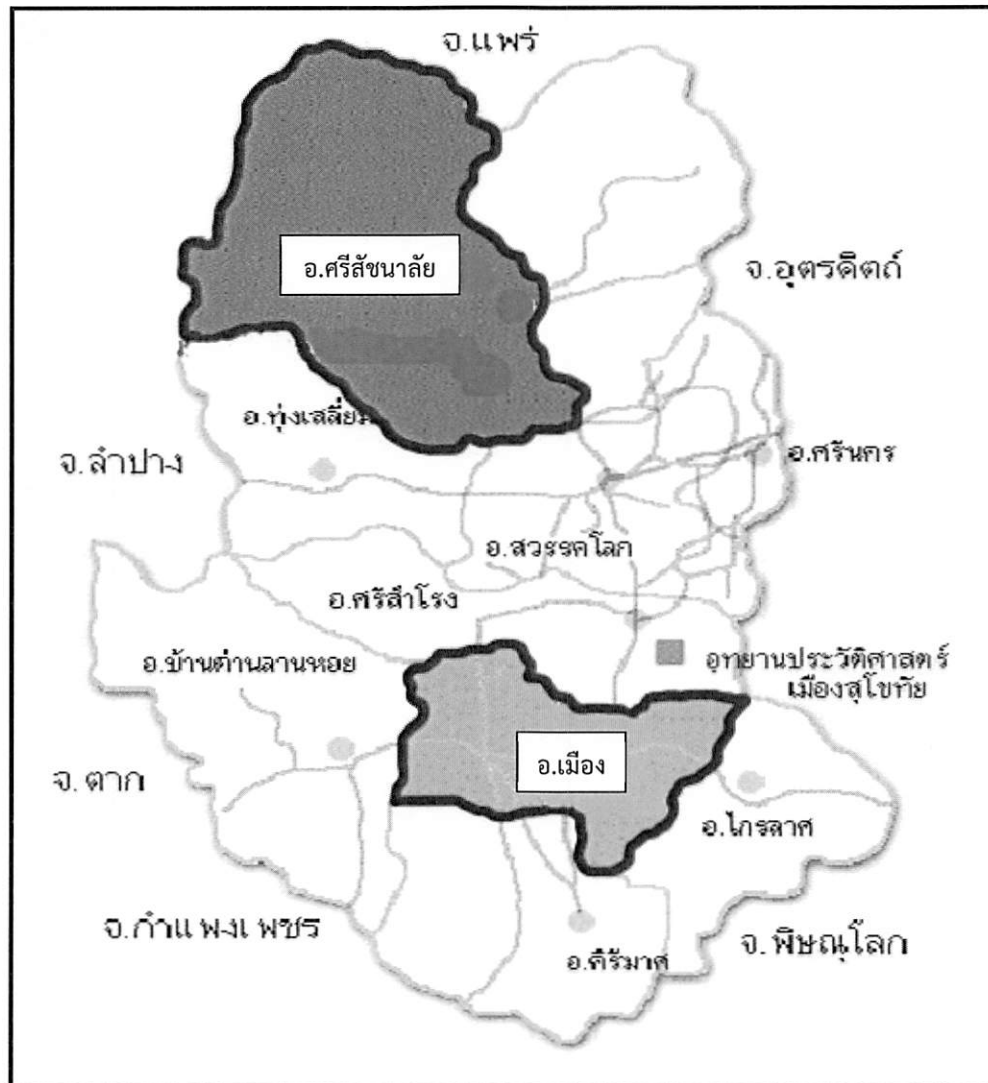
6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

(2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สังกะโลกสุโขทัย

(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สังกะโลกสุโขทัย และแผนการควบคุมตรวจสอบสินค้า

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ สังคโลกสุโขทัย

ขอบเขตพื้นที่การผลิตสังคโลกสุโขทัย ครอบคลุมพื้นที่ 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 33

วันที่ประกาศโฆษณา

เลขที่ประกาศ 113

31 มกราคม 2561

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ

58100129

วันที่ยื่นคำขอ 23 กันยายน 2558

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กล้วยตากบางกระทุ่ม พืชผลโลก

รายการสินค้า

กล้วยตาก

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

1.นางสาวจิราพร พงศ์จิกรพันธ์ 2.นางอารมณ นาคเที่ยง 3.นางเดือนดาใจเที่ยงธรรม
4.นางพรรณิ สุวาส 5.นางกิมไล้ แสงสมัย 6.นางกัญญารัตน์ พักเงิน
7.นางละเอียด สิงห์ลักษณ์ 8.นางสาวฐิตยาภรณ์ ทะรังศรี 9.นายเจนวิทย์ จันทรา
10.นางสาวสมถวิล วิจิการโกศล 11.นายวุฒิชัย ชะนะมา 12.นางบุญศักดิ์ มาษา
13.นางสาวศิลาพร สิงห์ลักษณ์

ที่อยู่

174/1 หมู่ 5 ตำบลบางกระทุ่ม จังหวัดพิจิตร 65110

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

กล้วยตากบางกระทุ่ม พืชผลโลก (Bangkrathum Phitsanulok Dried Banana) หมายถึง กล้วยตากที่มีเนื้อแห้งเนียนละเอียด เหนียวนุ่ม ไม่มีเมล็ด รสชาติหวานเป็นธรรมชาติ ผลิตจากกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อน พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร และตำบลท่าพ่อ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ลักษณะของสินค้า

- รูปทรง กลม แบน หรือแผ่น
- สี สีน้ำตาลเนียน
- เนื้อ เนื้อแห้งละเอียด ไม่มีเมล็ด เหนียวนุ่ม
- กลิ่น หอม
- รสชาติ หวานเป็นธรรมชาติ

2. กระบวนการผลิต

วัตถุดิบ

กล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อน พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมือง ที่ปลูกในจังหวัดพิจิตร และตำบลท่าพ่อ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

การปลูก

- (1) คัดเลือกพันธุ์กล้วย ได้แก่ กล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อง พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมือง ที่มีลักษณะผลโต ใสขาว และไม่มีเมล็ด
- (2) ใช้หน่อเหง้า ปลูกในดินร่วน ขนาดหลุม 30 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างหลุมปลูก 4 x 4 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

การแปรรูป

- (1) ตัดเครือกล้วยเมื่อกล้วยออกปลีได้ในช่วง 100 – 120 วัน หรือตัดเมื่อเห็นผลของหวีสุดท้ายที่เรียกว่า “หวีตีนเต่า” มีขนาดโต แล้วตัดแบ่งกล้วยเป็นหวี ปมให้สุกโดยเรียงกล้วยทับกัน 3 – 5 ชั้น คลุมด้วยผ้าพลาสติกไว้ 24 ชั่วโมง แล้วเปิดผ้าออกทิ้งไว้ 4 – 6 วัน
- (2) เมื่อกล้วยสุกได้ที่ นำมาปอกเปลือก ลอกเส้นใยออกให้หมด ใช้มีดตัดปลายกล้วยเล็กน้อยเพื่อไม่ให้กล้วยดำ แล้วเรียงบนตะแกรง ตากในโดมพาราโบลา หรือในที่ที่สามารถกันฝุ่นและแมลงได้
- (3) ในตอนเย็นเก็บรวบรวมกล้วยที่ตากไว้ด้วยกัน รุ่งเช้าจึงนำไปตากใหม่ ทำซ้ำ 4 – 6 วันตามฤดูกาล จะได้กล้วยตากที่มีรูปทรงแบบกลม แล้วจึงนำไปบรรจุหีบห่อ
- (4) กล้วยตากแบบแบน หลังจากตากได้ 4 วัน ใช้เครื่องแบนกล้วย จากนั้นนำไปตากต่ออีก 2 วัน แล้วจึงนำไปบรรจุหีบห่อ
- (5) กล้วยตากแบบแผ่น หลังจากตากได้ 1 วัน กดกล้วยตากให้แบนเรียบบนแผ่นพลาสติกใสแล้วตากต่อไปอีก 1 วัน จากนั้นลอกแผ่นพลาสติกใสออก แล้วนำไปอบที่อุณหภูมิ 40 – 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 20 นาที แล้วจึงนำไปบรรจุหีบห่อ

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์บนฉลากสินค้า ประกอบด้วยคำว่า

“กล้วยตากบางกระทุ่ม พืชณุโลก” และ/หรือ “Bangkrathum Phitsanulok Dried Banana” และ/หรือ “Glui Tak Bangkrathum Phitsanulok” พร้อมระบุวัน เดือน ปี ที่ผลิต และวัน เดือน ปี ที่ควรบริโภค

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดพิจิตร และตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร มีลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน โดยทางตอนเหนือและตอนกลางมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเขตที่ราบสูง ด้านตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่ราบหุบเขาโครไทยและหุบเขาชาติตระการ โดยหุบเขาโครไทยมีดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ที่มีลักษณะเป็นแบบคั้งกระทะ ส่วนหุบเขาชาติตระการมีรูปร่างคล้ายพระจันทร์เสี้ยวมีดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ตอนกลางทางใต้เป็นที่ราบและตอนใต้เป็นที่ราบลุ่ม มีลักษณะภูมิอากาศที่ได้รับพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์มากกว่าบริเวณอื่นๆ อีกทั้งยังอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดผ่านจากมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ทำให้มีอากาศร้อน เหมาะแก่การเจริญเติบโตของกล้วย ทำให้กล้วยที่ปลูกในบริเวณนี้เจริญเติบโตได้ดี

ประวัติความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2475 มีชาวบ้านอพยพมาอยู่ที่อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก โดยได้นำหน่อกล้วยน้ำว่า “พันธุ์มะลิอ่อน” มาปลูกในพื้นที่นี้และขยายพันธุ์จนเต็มพื้นที่ประมาณหลายร้อยไร่เพื่อทำการจำหน่าย แต่พบว่ามียักษ์ปลายเครือหรือที่เรียกว่า “กล้วยดินเต่า” เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นกล้วยที่ขายไม่ได้ และทำให้เกิดปัญหากล้วยเน่าเสีย จึงเกิดความคิดที่จะนำกล้วยไปตากแดดเพื่อเป็นการถนอมอาหารเหมือนการทำ ผักกาดเค็ม โดยไม่ใช้ส่วนผสมใดๆ ในการเพิ่มรสชาติ จนได้กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลกที่คนต่างชื่นชอบในรสชาติ จนกลายเป็นสินค้ามีชื่อของจังหวัดพิษณุโลกเป็นที่รู้จักแพร่หลายของคนทั่วประเทศ

ในปัจจุบัน จังหวัดพิษณุโลกได้มีการจัดงานเกี่ยวกับกล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก เป็นประจำต่อเนื่อง ในทุกๆ ปี เช่น งานวันของดีเมืองกล้วยตาก การจัดแสดงสินค้านานาชนิด เป็นต้น

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตกล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าพ้อ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร รายละเอียดปรากฏตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

การควบคุมการผลิต

(1) กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก ต้องผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตกล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

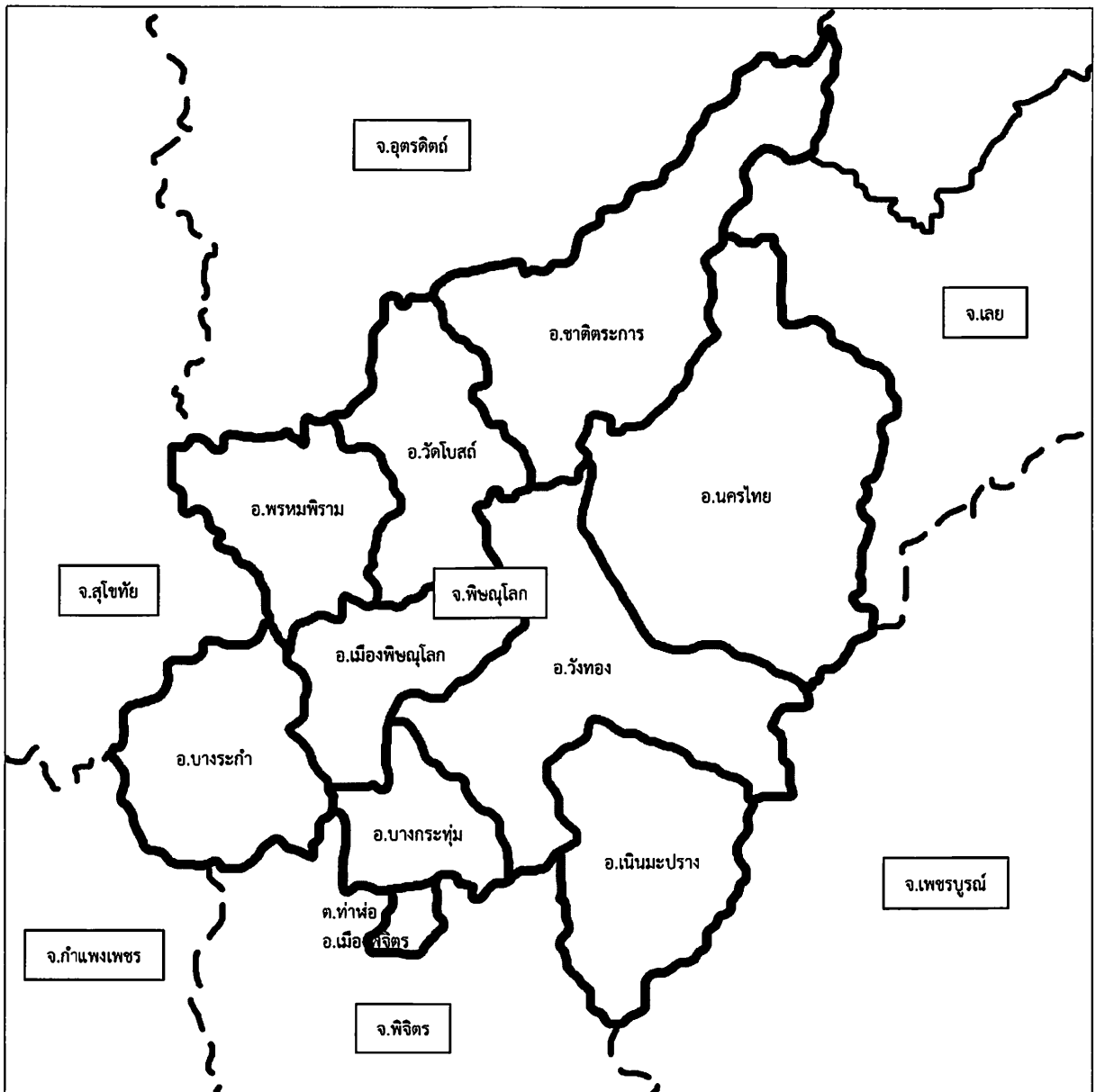
6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

(2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก

(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
กล้วยตากบางกระท่อม พิษณุโลก

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตกล้วยตากบางกระท่อม พิษณุโลก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด
พิษณุโลก และตำบลท่าพ้อ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร